Ed Atkins, **Ribbons** 2014

kope effecten te compenseren.

Atkins overspeelt zijn hand door te veel tegelijk te willen. Zijn thema's: de gevolgen van de digitale cultuur voor ons fysieke bestaan, „existentiële vragen over sterfelijkheid, liefde en intieme relaties”, zijn te groot en veelomvattend. Veel verder dan tamelijk banale illustraties van de thematiek komt het niet. Het project is megalomaan, van de omvang van de installatie tot en met de veel te grote kunstenaarpublicatie die erbij verscheen. De echte demon die Atkins oproept is de illusie dat er dankzij digitale technologie geen grenzen meer zouden zijn aan ons kunnen.

TOLLOZI GALLERY, BERLIN

Ed Atkins: Recent Ouija. Tentoonstelling van video-installaties in het Stedelijk Museum, Amsterdam. Tot 31 mei.

Wie fotografeert het groene flatgebouw het best?

Galerie

Frank van der Salm/ Marcel Wesdorp: Being There. Galerie Helder, Den Haag. T/m 22 maart. Int: galeriehelder.nl

In de Haagse galerie Helder exposeren twee fotografen, nu ja, het is de vraag of het wel fotografen zijn. Illusionisten is misschien een betere term, als die niet al gereserveerd was voor deftige goochelaars.

Marcel Wesdorp exposeert desolate landschappen in fijn zwart-wit die in de computer zijn ontstaan. Frank van der Salm exposeert foto's van gebouwen, waaronder een van die indrukwekkende flats in Hongkong, zo beeldvullend vastgelegd dat het even duurt voordat je doorhebt dat het om flatgebouwen

gaat. Ze zijn ook nog eens in voor een flatgebouw ongebruikelijke kleuren geschilderd: roze en lichtgroen. Het is net een abstract schilderij.

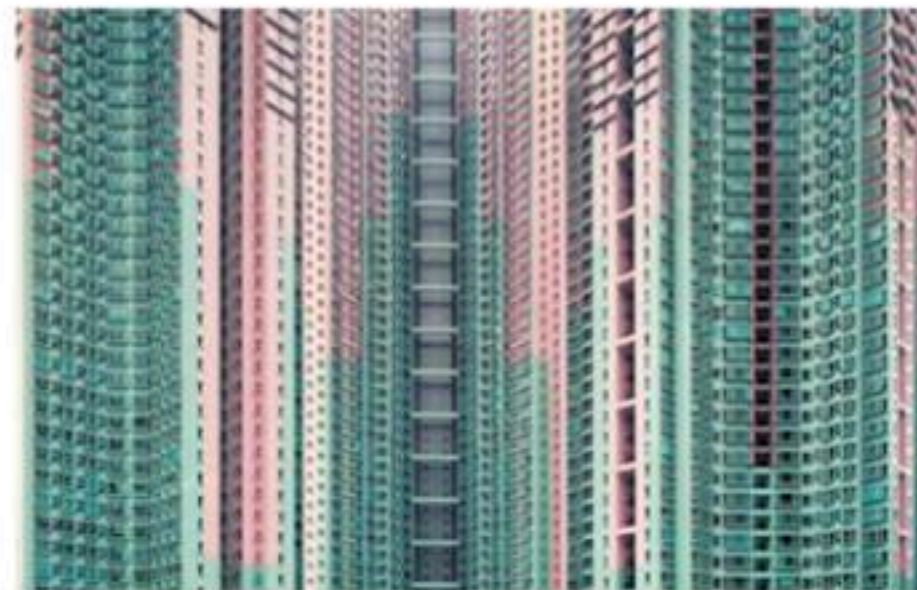
Maar wacht eens, dat plaatje komt me bekend voor, en inderdaad, de Duitse fotograaf Michael Wolf heeft een hele serie van die flatgebouwen op deze manier gefotografeerd, inclusief het roze met groene exemplaar van Van der Salm. Is dit plagiaat? Of een geraffineerde goocheltruc? Want Van der Salm fotografeert gebouwen wel vaker uit de tweede hand, uit een brochure bijvoorbeeld, of hij fotografeert een maquette. Misschien is *Studio*, zoals de Hongkongse afbeelding heet, dus wel een foto van een foto. Een Michael Wolf en een Van der Salm ineen.

Maar misschien hebben Wolf en Van der Salm gewoon allebei dezelfde flats gefotografeerd, en met hen een hele-

boel anderen. Op een dergelijk onderwerp heeft niemand alleenrecht, zoals niemand ook het copyright heeft op het ondergaan van de zon.

De foto's zouden niet misstaan op het blog *who wore it better*, de artistieke variant op het vergelijken van vrouwen in dezelfde kleding. Op deze hilarische site gaat het om een idee dat door meer dan één kunstenaar is bedacht. Er zijn bijvoorbeeld oxidatieschilderijen te zien van Andy Warhol en van Etienne Chambaud, een uitvergroete berg gekleurde Play-Doh van Jeff Koons en van Lynda Benglis. Wanneer de werken gemaakt zijn staat er niet bij, maar het is vast niet altijd de bekendste kunstenaar die de eerste was. Pech of plagiaat? Originaliteit is misschien ook maar een illusie.

Bianca Stigter

Foto van **Frank van der Salm**